

Відбір на XVII Міжнародну олімпіаду з лінгвістики

Перший тур, 28 квітня 2019 р.

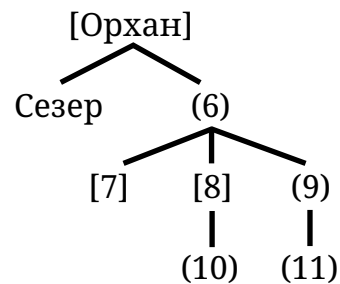
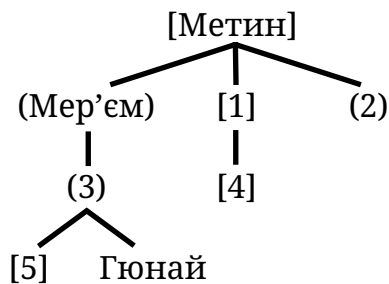
Максимальна оцінка за кожну з п'яти задач — 20 балів

Час виконання роботи — 5 годин

1. Турецька мова

Марія Рубінштейн

Нижче подано фрагменти генеалогічних дерев двох турецьких сімей. У круглих дужках — імена жінок, у квадратних — імена чоловіків. Рідні брати та сестри розташовані в одному рядку за зменшенням віку (наприклад, Мер'єм старша за свого брата, а її сестра молодша за них обох). Замість деяких імен стоять числа:

Подано також деякі твердження про цих 15 людей (назви родинних зв'язків вказано турецькою):

- Азіз — *oğul* Метина.
- Мер'єм — *hala* Мехмета.
- У Фатіха нема *abi*.
- Зейнеп — *kız* Хайріє.
- У Азіза є *abla* на ім'я ... і *oğul* на ім'я Мехмет.
- Фатіх — *dayı* Зейнеп, *amca* Аксу, *oğul*
- Меліха — *kızkardeş*
- Гюнай — *kız* Рукіє і *kızkardeş* Мурата.
- Енгін — *kardeş* Фатіха і *abi* Хайріє.
- Сезер — *teyze* Енгіна, ... і
- У Мер'єм нема ні *abla*, ні *abi*, а є *kız* на ім'я Рукіє, *kardeş* на ім'я Азіз і *kızkardeş* на ім'я Севгі.
- У Меліхи є *abla* на ім'я Сезер, *oğul* на ім'я Енгін, ... на ім'я ..., а також ... на ім'я
- У Енгіна є *abi* на ім'я Фатіх, *kızkardeş* на ім'я Хайріє і *kız* на ім'я Аксу.

Завдання 1. Замініть числа у генеалогічних деревах іменами.

Завдання 2. Підставте у пропуски в реченнях імена і турецькі назви родинних зв'язків.

Завдання 3. Імена Сезер і Гюнай можуть бути як чоловічими, так і жіночими. Якої статі Сезер з родини Орхана і Гюнай з родини Метина?

Примітка. Турецька мова є найчисленнішою за кількістю носіїв (біля 80 мільйонів) тюркською мовою. Нею розмовляють у Туреччині та інших країнах.

2. Сокотрі

Марія Булах

Подано дієслова мовою сокотрі у двох формах минулого часу: третьої особи однини чоловічого роду (форма 1) і жіночого роду (форма 2). У деяких формах пропущено голосні:

Форма 1	Форма 2	Значення
ʔedaḵ	ʔidaḵo	бути важким
ʔaraʃ	ʔeroʃo	нападати
ʃeber	ʃibaro	бачити
ʃelaṭ	ʃilaṭo	помилятися
beləʃ	beləʃo	їсти мало
rekot	rekato	топтати
fezaʃ	fizoʃo	боятися
gamaḥ	gemoḥo	ловити
ḥerom	ḥeramo	виривати
zelaḵ	zelaḵo	черпати воду
leseḵ	lisako	прилипати
nafaʃ	nefoʃo	робити, працювати
neker	nikaro	тужити за домом
ʃetaʃ	ʃitoʃo	відчувати голод
ḥebaʃ	ḥiboʃo	бути ситим
ṭerob	ṭerabo	іти вниз
betaḵ	betaḵo	крокувати
senem	sinamo	гнити
neḵaʃ	niḵaʃo	зменшуватися
feraṭ	f_r_ṭo	різати
sebaḥ	s_b_ḥo	бути рідким, водянистим
ʃ_f_ḷ	ʃ_f_ḷo	загортати у тканину
d_l_ḵ	d_l_ḵo	бути у достатку
ḵ_r_y	ḵ_r_yo	стрибати
s_b_ḥ	seboḥo	плавати
ʔeḷaḥ	ʔ_ḷ_ḥo	відчувати біль
ṭ_m_ʃ	ṭ_m_ʃo	могти
f_ḷ_ʃ	f_ḷ_ʃo	розбивати

Завдання. Заповніть пропуски.

Примітка. Сокотрі — одна з семітських мов. Нею розмовляють близько 57 тисяч осіб на острові Сокотра в Індійському океані (територія Ємену). Літера у читається як українська *й*; ʔ, ʃ, ḥ — особливі (гортанні) приголосні мови сокотрі; ḥ — особливий приголосний мови сокотрі, близький до українського *с*; ḷ — особливий приголосний мови сокотрі; крапка під буквою у цьому й інших випадках позначає особливий спосіб вимови приголосного.

3. Сингальська і тамільська мови

Елішка Фрейбергерова

На мапі зображено Шрі-Ланку та позначено кілька міст з назвами, записаними англійською мовою. Справа вказано сингальські й тамільські назви цих же міст у переплутаному порядку (різному для двох мов):

1	වන්නේගම	கதிர்காமம்
2	මල්ලව්	கம்பளை
3	ත්‍රිකුණාමලය	பலாலி
4	මාතර	மல்லாவி
5	හබරණ	அபரணை
6	කතරගම	மாதத்தறை
7	මඩකලපුව	வத்தேகம
8	ගම්පොල	மட்டக்களப்பு
9	කටුගස්තොට	திருக்கோணமலை
10	පළයාල	கடுகஸ்தொட

Завдання 1. Встановіть відповідності між назвами англійською та записами сингальською, а також тамільською мовою.

Завдання 2. Перекладіть українською подані нижче назви:

1. මොරොක්කෝ
2. කොස්ටාරිකා
3. තුර්කිය
4. කොලොම්බියා
5. மடகாஸ்கர்
6. அர்கெந்தீனா

Примітка. Сингальська належить до індоарійських мов і налічує близько 19 мільйонів носіїв — головним чином у Шрі-Ланці, а також у Таїланді, Сінгапурі та ОАЕ. Сингальці, які становлять більшість носіїв мови, також є найбільшою етнічною групою Шрі-Ланки.

Тамільська — дравідійська мова, що є другою офіційною мовою Шрі-Ланки, а також використовується на півдні Індії, в Малайзії та Сінгапурі. Загальна кількість носіїв становить близько 68 мільйонів, із них у Шрі-Ланці проживає близько трьох мільйонів, здебільшого на її північному сході.

Нижче подано топоніми угорською мовою у різних формах, а також їхні переклади українською:

Топонім	Переклад
Abony	Абонь
Amszterdamba	до Амстердама
Amszterdamból	з Амстердама
Bled	Блед
Budapestre	до Будапешта
Celldömölk	Цельдьомьольк
Debrecenbe	до Дебрецена
Esztergomba	до Естергома
Gyöngyösre	до Дьйондьйоша
Gyöngyösről	з Дьйондьйоша
Hajdúböszörménybe	до Гайдубесерменя
Hatvan	Гатван
Hódmezővásárhelyről	з Годмезевашаргея
India	Індія
Indiába	до Індії
Kaposvár	до Капошвара
Kijevből	з Києва
Lagos	Лагос
Lettországból	з Латвії
London	Лондон
Londonból	з Лондона

Топонім	Переклад
Magyarország	Угорщина
Magyarországról	з Угорщини
Malmö	Мальме
Malmöből	з Мальме
Mariborba	до Марибора
Miskolc	Мішкольц
Miskolcra	до Мішкольця
Miskolcraól	з Мішкольця
Nyíregyháza	Ньїредьгаза
Nyíregyházára	до Ньїредьгази
Ózd	Озд
Salgótarjánba	до Шалготар'яна
Sopronból	з Шопрона
Szeged	Сегед
Szegedre	до Сегеда
Tampere	Тампере
Tamperébe	до Тампере
Tatabánya	Татабанья
Toronto	Торонто
Triesztbe	до Трієста
Veszprémből	з Веспрема

Завдання. Перекладіть угорською:

Шалготар'ян з Абоні до Веспрема до Лагоса до Торонто з Татабанї
з Гатвана з Озда до Цельдьомьолька з Бледа

Примітка. Угорська мова належить до фіно-угорської групи уральської мовної родини. Нею розмовляють 13 мільйонів осіб в Угорщині та сусідніх країнах. Символ ´ над голосною позначає її довготу; у — угорський аналог українського м'якого знака; ö вимовляється приблизно як голосний у слові *льон*; ő — довгий варіант ö. Блед і Марибор — міста у Словенії; Лагос — місто в Нігерії; Мальме — місто у Швеції; Тампере — місто у Фінляндії; Трієст — місто в Італії; Абонь, Веспрем, Гайдубесермень, Гатван, Годмезевашаргей, Дебрецен, Дьйондьйош, Естергом, Капошвар, Мішкольц, Ньїредьгаза, Озд, Сегед, Татабанья, Цельдьомьольк, Шалготар'ян і Шопрон — міста в Угорщині.

Нижче подано речення мовою аламблак та їхні переклади українською:

tat tahihaet yonr yuwonano yirapami tearam famorm

- 1 Хлопчик, який має твердий камінь, позавчора з'їв м'ясо риби і кокосову м'якоть.

tirduha yimar bingot yonrho krta fohri wuraduha yaur tatmorf

- 2 Чоловік, який не має руки, колись вдарив чорного хряка хлопчика і пса, який не має ноги.

yauenduha habhi yont bro tahiti mettho gonmte wom tekt htirahtm

- 3 Маленька дівчинка, яка не має песика, побачить велику скелю, бананове дерево жінки та іншу річку.

dborloh mettho yonm yuwonano yiraenri wutonhate yofham kiptamomm

- 4 Діти хорошої жінки позавчора мили рибку, плід хлібного дерева і горіхи бетелю.

bro kunyet yimar bingot tir yuhtti manakor tirtho husfirpa taunt htimort

- 5 Чоловік, який має великий будинок, колись побачив вісім міст.

yima yuht fohenr yuwonano tir husfi wuratho rpa gonhat farahrt

- 6 Двадцять поросят післязавтра з'їдять одинадцять бананів.

hus habhi yonf yihok yuht skurr kurrofr

- 7 Двоє маленьких дітей вчора спалили цілу школу.

tir husfi wura yuhtte wom wuratho husfihus metf yihok nierof

- 8 Учора прийшли дев'ятнадцять жінок.

wain bupaduha yimar bupam futrahm

- 9 Чоловік, який не має вина, питиме воду.

bro bur yuwonano nierahr

- 10 Післязавтра прийде великий дощ.

krta yaum yihok teamet taunenr htiomr

- 11 Чорні пси вчора побачили містечко, яке має кокосове дерево.

dborloh yimaet mett yontho wom fohenf kurmotf

- 12 Жінка, яка має хорошого чоловіка, спалила двох інших поросят дівчинки.

Завдання 1. Запишіть мовою аламблак такі поняття:

дитячий садок матір безхатько

Завдання 2. Перекладіть мовою аламблак:

шістнадцять песиків сорок великих бананових дерев нога чорного хряка
свинина, плід хлібного дерева і вода

Завдання 3. Перекладіть українською такі словосполучення:

**tir husfi wura yuht krta tahihat
yima yuhtri wom yimarho tir yuhtte manakor tirtho rpa yofhat
dborloh yontho wain bupam
skurduha taunenri wuraet bro kunyt**

Завдання 4. Перекладіть мовою аламблак:

- 13 Великі діти, які мають пса, вчора мили твердий кокос.
- 14 Завтра прийдуть три маленьких поросяти.
- 15 Жінка, яка не має риби, позавчора з'їла інші банани і плоди хлібного дерева.
- 16 Хороший чоловік жінки побачить ціле місто й арекову пальму дівчинки.

Завдання 5. Перекладіть українською:

- 17 **yont bingot tea bupam futmotm**
- 18 **husfihus yauenf yihok yimarho fohm farofm**
- 19 **yonm bupaduha wutonmti tat tahit tatrahmf**
- 20 **gonhaet mett yuwonano krta yiraenet tekenr htimotr**

Примітка. Мова аламблак належить до родини сепік. Нею розмовляють у тринадцяти (*tir husfi wuratho husfirpat*) селах у Папуа Новій Гвінеї. Загалом, із семи (*tir yuhtti manakor tirtho husf*) мільйонів жителів цієї країни мовою аламблак розмовляють лише 1500 осіб.

Горіхи бетелю насправді є насінням *арекової пальми*.

Хряком називають самця свині.